Oświadczenie złożone
przez senatora Władysława Komarnickiego
na 52. posiedzeniu Senatu
w dniu 19 lutego 2026 r.

Oświadczenie skierowane do ministra finansów i gospodarki Andrzeja Domańskiego

Szanowny Panie Ministrze!

Unia Europejska zawarła umowę o wolnym handlu z Socjalistyczną Republiką Wietnamu (EVFTA). Zgodnie z postanowieniami tej umowy od 2025 r. obowiązuje zerowa stawka celna na przywóz odbiorników telewizyjnych pochodzących z Wietnamu – pod warunkiem, że produkty te spełniają wymogi dotyczące preferencyjnych reguł pochodzenia. W praktyce oznacza to, że aby odbiornik telewizyjny został objęty preferencyjnym traktowaniem i mógł być przywieziony na obszar celny Unii Europejskiej z zerową stawką celną, ponad 50% jego wartości musi zostać wytworzone w Wietnamie. Jeżeli wymagany próg 50% wartości dodanej w Wietnamie nie zostanie spełniony, importer będzie zobowiązany do zastosowania standardowej stawki celnej w wysokości 14%.

Zgodnie z danymi za 2025 r., opublikowanymi przez Główny Urząd Statystyczny (GUS), Polska, deklarując wietnamskie pochodzenie towaru, sprowadziła na obszar celny Unii Europejskiej odbiorniki telewizyjne o łącznej wartości 45 milionów 941 tysięcy 14 EUR, co może odpowiadać 150–200 tysięcy sztuk (przy średniej cenie 300 EUR za telewizor). Jednocześnie istnieją przesłanki wskazujące, że import realizowany przez inne państwa członkowskie Unii Europejskiej wyniósł dodatkowo 918 tysięcy 790 sztuk telewizorów o przybliżonej wartości 275 milionów 637 tysięcy EUR (przy średniej cenie 300 EUR za sztukę). Obecnie przyjmuje się, że wielu międzynarodowych producentów telewizorów planuje znacząco zwiększyć import z Wietnamu do UE. Prognozuje się, że w 2026 r. będzie to import na poziomie ponad 2 milionów sztuk.

Istnieją wiarygodne informacje wskazujące, że niektórzy producenci elektroniki użytkowej, w szczególności podmioty pochodzące z Chińskiej Republiki Ludowej, mogą wykorzystywać Wietnam jako miejsce tranzytu lub montażu w celu obejścia obowiązującej 14-procentowej stawki celnej na przywóz odbiorników telewizyjnych do Unii Europejskiej. W takich przypadkach deklarowane jest wietnamskie pochodzenie towaru, mimo że produkty te mogą w rzeczywistości nie spełniać wymogów określonych w EVFTA w zakresie kraju pochodzenia.

Dostępne dane dotyczące średnich cen w branży oraz kluczowych komponentów do produkcji telewizorów wskazują wyraźnie, że pochodzenie tych komponentów (zwłaszcza paneli i płyt głównych) nie mieści się w zasadach EVFTA.

Tabela poniżej przedstawia szczegółowe informacje na temat głównych komponentów używanych do produkcji telewizorów.

Główne komponenty telewizora	**Udział w cenie głównych komponentów (%)**	**Główne kraje pochodzenia**
Panel LCD	52,5	Chiny, Korea Południowa, Japonia
Główna płyta sterująca	24,5	Chiny, Korea Południowa, Malezja, Japonia, Filipiny, USA
Płyta zasilająca	4,5	Chiny, Wietnam, Tajlandia
Metalowa rama/ podstawa	3,5	Chiny, Wietnam, Meksyk
Obudowa plastikowa/ tylna pokrywa	2,5	Chiny, Tajlandia, Indie
Moduł Wi-Fi/ Bluetooth	2,0	Chiny, USA, Malezja
Kable/ złącza	1,5	Chiny, Japonia
Pilot	1,0	Chiny, Wietnam, Tajlandia
Głośnik/ moduł audio	3,0	Chiny, Wietnam, Indonezja
Opakowanie	2,5	–
Robocizna/ koszty produkcyjne	2,5	–

Kolejna tabela również przedstawia średnie wartości procentowe. Dotyczą one pochodzenia kluczowych podzespołów używanych do produkcji paneli LCD. Dane te jasno pokazują, że kluczowe podzespoły pochodzą z krajów spoza UE i EFTA.

Kategoria	**Główne komponenty**	**Główna funkcja**	**Cena (%)**	**Główne kraje pochodzenia**
Moduł Open Cell	Podłoże szklane, polaryzator ciekłokrystaliczny, folie optyczne	Podstawowa struktura wyświetlacza, tworząca Open Cell	55	Chiny, Japonia, Korea Południowa
Moduł podświetlenia	Moduł podświetlenia (LED, LGP itp.)	Zapewnia źródło światła	22	Chiny, Korea Południowa
Płyta sterująca (driver)	Układy sterujące wyświetlaczem (Source/ Gate 1C, T-CON)	Sterowanie działaniem pikseli i przetwarzaniem danych	15	Chiny, Korea Południowa
Inne	Uszczelniacze, dystanse, robocizna	Łączenie, montaż i koszty produkcyjne	5	–

To samo dotyczy głównej płyty sterującej, tym bardziej że w ostatnim czasie nastąpił skokowy wzrost cen RAM i pamięci masowej. Ma to bezpośredni wpływ na wartość komponentów pochodzących spoza Wietnamu, używanych do produkcji głównej płyty sterującej.

Kategoria	**Główne komponenty**	**Główna funkcja**	**Cena (%)**	**Główne kraje pochodzenia**
Rdzeń obliczeniowy	Główny SoC	Obsługa systemu, dekodowanie 4K/8K	22	Chiny, Korea Południowa
	RAM & pamięć	Pamięć podręczna systemu, przechowywanie danych	18	Korea Południowa, USA, Chiny
Zarządzanie energią	PMIC i moduły zasilania	Konwersja i zarządzanie energią	12	USA, Chiny, Włochy
	Interface & tuner	Odbiór i konwersja sygnału	10	Chiny, Irlandia
Łączność	Moduły bezprzewodowe & Ethernet	Połączenie sieciowe	7	USA, Chiny
PCB i elementy bierne	Płyta PCB & komponenty	Montaż i ochrona	11	Chiny, Japonia
Inne	Testowanie, robocizna itd.	Koszty produkcyjne	20	–

Na podstawie przytoczonych danych analitycznych można powziąć uzasadnione podejrzenie, że telewizory montowane w Wietnamie i importowane zgodnie z zasadami pochodzenia w ramach EVFTA nie są zgodne z przepisami.

1. Telewizory eksportowane z Wietnamu na obszar Unii Europejskiej nie osiągają poziomu 50% komponentów z kraju pochodzenia, jakim jest Wietnam.
2. Wartość wszystkich kluczowych komponentów importowanych do Wietnamu przekracza 50% całkowitej wartości produktu.

3. W związku tym importerzy powinni płacić standardowe, 14-procentowe cło, a nie korzystać z preferencyjnej, zerowej stawki celnej.

Takie praktyki mogą prowadzić do znaczących strat w dochodach zarówno budżetu państwa polskiego, jak i budżetu Unii Europejskiej. Obliczenie wartości importowanych towarów jest możliwe na podstawie danych z 2025 r. Wartość importu telewizorów z Wietnamu do Polski w 2025 r. – 45 milionów 941 tysięcy 14 EUR. Potencjalnie niezapłacone cło na poziomie 14%, czyli strata dla Polski – 6 milionów 431 tysięcy 742 EUR.

Ponadto praktyki te stanowią poważne zagrożenie dla producentów elektroniki użytkowej zlokalizowanych w Polsce oraz w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej. Może to prowadzić, bezpośrednio lub pośrednio, do likwidacji kilkunastu tysięcy miejsc pracy w Polsce i innych krajach UE.

Chciałbym w związku z tym zwrócić się do pana ministra z następującymi pytaniami.

1. Czy obecnie prowadzone są przez polskie organy celne odpowiednie procedury w zakresie kontroli i weryfikacji importu odbiorników telewizyjnych z Wietnamu na terytorium celne Unii Europejskiej? Mam na myśli import prowadzony przez Polskę, jak też import za pośrednictwem innych państw członkowskich.

2. Jakie konkretne mechanizmy i procedury stosują organy celne w celu weryfikacji odbiorników telewizyjnych oraz towarzyszącej im dokumentacji, aby z całą pewnością ustalić, że importowane produkty faktycznie spełniają wymogi dotyczące preferencyjnych zasad handlowych i mogą być zakwalifikowane jako pochodzące z Wietnamu oraz korzystać z zerowej stawki celnej?

3. Jakie działania podejmuje się w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, tak aby zapobiec dalszym nadużyciom w ramach EVFTA, które mogłyby prowadzić do obejścia obowiązującej stawki celnej w wysokości 14%?

4. Jakie działania na poziomie Unii Europejskiej może podjąć Polska, aby uzyskać od innych państw członkowskich zapewnienie, że ich terytoria nie są wykorzystywane do obchodzenia obowiązujących przepisów celnych dotyczących importu odbiorników telewizyjnych z Wietnamu?

Władysław Komarnicki
senator RP